

la *ll geminada* (com en els sufixos mossàrabs *-ullo*, *-ello*, *sóltera*, etc.) ens empeny cap al mateix. Es podria pensar que partint de *SAMARRA* (*samarreta*) i de *CAMISIA* es vagi formar en mossàrab una parella sinònima **camesiolo/samariolo* (amb *-iolo*, eco de l'altre, i *-rri-* > *-ri-* com és normal); llavors es tindria la impressió que *sa-* i *ca-* eren un element postís, afegit —aquell, l'article, aquest, el prefix o component *cap*— i tots dos serien deglutinats per tothom o per la majoria (menys alguns que atenint-se a *camisa* > *camia* en farien *camiollo*). Aquesta construcció se'n podria anar en orris si sabéssim que coses semblants a *mariollo* es troben com a noms d'indumentària en el Continent. Realment l'*ALF* (mapa 1466) dóna *mariol* com a resposta de «blouse» a Cotlliure. Però si no hi ha res més que això en aquest punt isolat, una aparició esporàdica encara no ens dissuadeix, com sigui que Sólter i Cotlliure foren els dos ports màxims del Regne de Mallorca, en comunicació intensa, contínua, i encara avui a penes hi ha cap port mediterrani on els sollerics, pollencins, etc. enviïn tanta gent i mercaderies com a Portvendres-Cotlliure: resta, doncs, possible un mallorquinisme rossellonès, sobretot si és merament local d'aquesta vella població. I verament no trobo cap notícia que cosa semblant existeixi enlloc en català ni en el Migdia de França (res *TdF* i res més de semblant en *ALF*, 1466). Res a veure, és clar, amb *mariol*, *marica*, 'efeminat', 'aviat'. A penes cal dir que encara menys amb el nom de la Serra valenciana de *Mariola* (amb etim. poca-solta en *AlcM*) i dels dos estanyes pirinencs de *Mariola*, *-olo* (per als quals, veg. *E. T. C.* II, 22, i ací *AMORRIAR*). Per a un altre mallorquinisme a Cotlliure veg. *CONTIER*.

Camissa, *camó*, V. *cama* II *Camocà* [1483], d'origen xinès, transmès per l'àrab (*DCEC* I, 617) *Camons*, V. *gamons* (i *DCEC* *gamón*)

CAMORRA, 'renyina' [1803, Belv.], amb *camorro* 'bèstia que pateix de bojor' i *acamorriat* 'consirós' maestr., veg. *DCEC* I, 618-9 (*CAMORRA*).

CAMOSA, 'varietat de poma dolça i molt agradable', probablement derivat d'un nom de lloc galaicoportuguès. □ 1.ª *doc.*: 1575, OPou, *ThPu*.

És una paraula comuna a totes les llengües de la Península Ibèrica: cast. *camuesa*, port. *camoês*, *camoesa*, gall. *camoesa*, basc. guip. *kamuxa*. A Castro, *RFE* VI, 338-9, que troba com a característica de la *camosa* la seva forma relativament aplanada, relaciona aquestes formes hispàniques amb el fr. *camus* 'camús, de nas curt i aplanat', it. ant. *camuso* id., oc. *camús* id., 'neci, beneit', cat. *camús* id., [Ss. XIV i XV],¹ i amb l'origen de la *camussa* [1380], pell d'isard o cabirol, cast. *gamuza*, fr. *chamois*, etc.,² per al qual veg. *DCEC* II, 650-1.

I com que tant el problema de l'adjectiu *camús* com el del nom d'aquest animal són d'escàs interès

per al català, en direm només dos mots, amb alguna indicació que s'ha tingut poc o gens en compte. L'antropònim fr. *Camus* ja es documenta a la Côte d'Or el 1230 i a Champagne el 1249 (Lebel, *Les Noms de Personnes français*, 85). El nom de l'animal alpí recorda el gr. *κευός* 'cervatell' i germ. *hind* 'cerva' al costat dels qual hi ha el lituà žemàitic *šmúlas* i el scr. *camáh* 'escornat', cf. Pok., *IEW*, 556. D'altra banda *camús* ens fa pensar en el ll. *camur* i també en el lit. *kūmpas* 'corbat' (amb indubtables contactes d'aquest i el cèlt. *CAMBOS* id.), cf. *IEW*, 525 i Stokes-Bezz., 78 (s. v. *skamb-*): pensariem en una amplificació radical en *-s-* en lloc de *-r-*, *-b-* o *-p-*. En el País de Saut (alt Aude) crida l'atenció l'extrem veïnatge del poble de *Camús* amb el de *Camurac*, per al nom del qual veg. el treball de JCoromines en *BzNFg.*, 1972, p. 73. I admetent, doncs, com a possible, que aquests mots procedeixin d'una base en *-ūsus*, possiblement cèltica, tot això ens acosta més al complex sorotàptic que al cèltic. Sembla, d'altra banda, que l'opinió de Castro pugui recolzar en la confrontació de l'acc. catalano-occitana *camús* 'neci, beneit' amb el cast. *camueso* [Fr. Luis de León, † 1591] d'idèntic significat; el cat. *camosa* no presentaria un obstacle seriós, perquè la seva *o* podria ser secundària, en vista del cat. ant. *saós* i el cast. *sabueso*, que procedeixen tots dos de *SEGŪSIUS*; i el que ofereix el port. *camoês*, *camoesa*, gall. *camoesa* l'elimina Castro admetent que és castellanisme.

Des del punt de vista semàntic aquesta etimologia no és pas segura. El seu mateix autor reconeix que no ha trobat referències precises sobre la forma d'aquestes pomes, i que en el concepte popular hi ha una gran vacil·lació; cosa que no vol dir que la característica de l'aplanament no tingui un fonament real, però sí que no té prou importància per cridar l'atenció. Cal no descartar tanmateix la possibilitat semàntica d'aquesta etimologia, si considerem que la *camosa* es pogué mirar com a oposada per antonomàsia a les pomes agre-dolces, anomenades «del cir», que solen ser de forma allargada; però caldria demostrar-la.

En canvi, el portuguès M. Severim de Faria (S. XVII) assegura que hi ha notícies que els *peros camoeses*³ van pendre el nom del territori de Camões (lloc de Portugal que donà nom al gran poeta homònim), segons citació d'Arm. Cortesão (*Subsídios dic. port.*), que aporta altres exemples del mot i dels seus derivats en el mateix autor; ja Covarrubias el 1611 deia el mateix, tot atribuint-ho a erudits que no precisa. A. Nascetes (*Dic. etim. ling. port.*) creu que es refereix a Camós, al SO. de Galícia. En tot cas no hi ha dificultat fonètica per a aquest origen galaico-portuguès.

La paraula castellana ha de procedir, aleshores, d'aquest idioma, cosa que sembla confirmar la forma o grafia *camoesa* del *Guzmán de Alfarache* [*Cl. Cast.* II, 254.22]. Igualment, la procedència galaico-castellana de la forma catalana és corroborada pel fet que la forma castellana s'usà en català el S. XVI, com ho testimonia el 1575 OPou, *ThPu*. (p. 62): «*camuesas* o pomes *camoses*: mala bethica, poma apiana»; sens dubte és significatiu que comenci per la forma caste-